

Česká armáda patří ke špičce v oblasti bezpečnosti letů

25.4.2023 - Radomír Holuša | Ministerstvo obrany ČR

Už více než třicet let řeší bezpečnost aliančního vojenského letectví skupina s názvem Flight Safety Working Group (FSWG). Jejím úkolem je v maximálně tříletých intervalech aktualizovat či zpracovávat nové standardizační dokumenty zabývající se právě touto oblastí.

Standardy, jež jsou pro alianční armády závazné, určují pravidla provozu vojenské letecké techniky z pohledu bezpečnosti letů. Zavádí tzv. Safety Management System (SMS), stanovují pravidla šetření leteckých nehod a vážných incidentů, řeší spolupráci vojenských kontingentů dvou a více členů NATO, zabývají se bezpečnostními požadavky při střelbách na pozemní cíle či při pořádání leteckých ukázek nebo popisují, jak se chránit před srážkami letadel se zvěří a ptactvem. A mnoho dalšího.

Větší riziko je běžné

Zatímco u civilních dohod je hlavní zásadou bezpečnost letů, vojenské letectví musí i v dobách míru počítat s určitou mírou rizika. „Supersonické lety nad mořem v 50 metrech jsou nebezpečné, ale piloti je musí nacvičovat pro případ války. To v civilu neplatí. Proto je zásadou ve vojenském letectví určit rovnováhu mezi rizikem a bezpečností. Za tu odpovídá vždy velitel, kterému inspektoři dávají svá doporučení a spravují systém bezpečnosti v SMS,“ vysvětluje Holuša.

Dodržování pravidel bezpečnosti je povinností všech účastníků vojenského letectví: nejen v armádě, ale i v civilních firmách, které vojenské letouny vyrábějí nebo provozují. „Od nejnižších hodnot na základních funkcích až po náčelníka Generálního štábu. Ti všichni jsou povinni se pravidly řídit. Každá letecká jednotka má určeného inspektora bezpečnosti letů. Systém začíná u jednotek a postupuje přes letecké základny/útvary na velitelství až k nám na odbor interního auditu a inspekce MO,“ doplňuje Holuša s tím, že díky propracovanému systému si ČR potažmo Armáda ČR vede v hodnocení bezpečnosti letů dobře. „Stále jsou oblasti, které je třeba zlepšit.“

Letecké nehody včera a dnes se neliší

Ačkoliv je dnes ve vzdušném prostoru daleko rušněji než dřív, počet vojenských leteckých nehod překvapivě klesá, a to nejen díky striktním pravidlům. „Letecké nehody současnosti a minulosti se moc neliší. Vždy jde o selhání systému. Před 20 lety byl na vině zejména operátor. Ve složité situaci buď postupy nedodržel nebo se jich naopak držel, ačkoliv situace vyžadovala jinou reakci. Dnes víme, že se jedná o trojúhelník: designer – operátor – supervisor. Vždy je chyba u všech. S moderními vyšetřovacími metodami jsme docílili, že počet nehod dramaticky klesá,“ vyzdvihuje Radomír Holuša.

Jak bezpečnost ve vzduchu ovlivní bezpilotní prostředky, je otázkou. Podle Holuši představují tyto prostředky velkou výzvu. Letecký prostor je omezený a jejich provozovatelé si ho každým rokem nárokuje více. „Řízení bezpečnosti je proto mnohem důležitější a složitější než dřív. Drony, ale i letouny 5. generace, se již spoléhají na umělou inteligenci, čímž celá komplexita dramaticky roste,“ uzavírá.

<https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ceska-armada-patri-ke-spicce-v-oblasti-bezpecnosti-letu-243405>